

การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับ เทคนิคเพื่อนคู่คิด

Development of Creative Writing Ability and Systemic Thinking of
Mathayom Suksa 6 Students through Creative Learning-Based Management
with Think Pair Share Technique

ลักขณา คล้ายกิ่ง¹ และดนิตา ดวงวิไล²

Lakana Ckayking and Dhanita Doungwilai

Received: April 22, 2024

Revised: May 29, 2024

Accepted: June 04, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป และ 2) พัฒนาความสามารถการคิดเชิงเป็นระบบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 26 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด จำนวน 12 แผน 2) แบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3) แบบวัดความสามารถการคิดเชิงระบบ 4) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และ 5) แบบสัมภาษณ์นักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนความสามารถการเขียนเชิง

¹⁻² มหาวิทยาลัยขอนแก่น; Khon Kaen University

Corresponding author, e-mail: dchann@kku.ac.th

สร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดจากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และแบบสัมภาษณ์นักเรียนโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด นักเรียนร้อยละ 92.30 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และ 2) การพัฒนาความสามารถการคิดเชิงระบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด นักเรียนร้อยละ 92.30 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

คำสำคัญ: ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์, ความสามารถในการคิดเชิงระบบ, การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน, เทคนิคเพื่อนคู่คิด

Abstract

The purposes of this research article were 1) to develop creative writing ability of Mathayom Suksa 6 students through creative learning-based management with Think Pair Share Technique with 80 percent of students passing the 75 percent criterion; and 2) to develop systematic thinking ability of Mathayom Suksa 6 students through creative learning-based management with Think Pair Share Technique with 80 percent of students passing the 75 percent criterion. The target group of the research was 26 Mathayom Suksa 6 students who were selected by purposive sampling. The research instruments consisted of 1) 12 creative learning-based management plans with Think Pair Share Technique, 2) a creative writing ability test, 3) a systematic thinking ability test, and 4) a learning behavior observation form, and 5) student interview form. Data analysis consisted of 1) analyzing data on creative writing ability and systematic thinking scores using mean, percentage and standard deviation, 2) analyzing the learning management results using creative learning-based management with Think Pair Share Technique from the learning behavior observation form, and student interview form by content analysis. The research results found that 1) in terms of developing creative writing ability of Mathayom Suksa 6 students using

creative learning-based management with Think Pair Share Technique, 92.30 percent of students had an average score of 82.48 percent, which was Higher than the specified criteria, and 2) in the aspect of developing systematic thinking ability of Mathayom Suksa 6 students using creative learning-based management with Think Pair Share Technique, 92.30 percent of students had an average score of 86.22 percent, which was higher than the specified criteria.

Keywords: Creative Writing Ability, Systemic Thinking Ability, Creative Learning-Based Management, Think Pair Share Technique

บทนำ

การพัฒนาการศึกษาให้ก้าวเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 มุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิด วิเคราะห์สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความรู้เพื่อดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันนั้น ต้องฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน โดยเฉพาะการเขียนถือเป็นทักษะในการสื่อสารสำคัญเพื่อการแสดงความรู้ ความคิดและความต้องการของผู้ส่งสารออกเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะการเขียนเป็นทักษะสำคัญ และมีขั้นตอนที่ต้องใช้ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ ทำให้ผู้รับสารสามารถ เข้าใจได้ ดังที่กองเทพ เคลือบพณิชกุล (2542) กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่มนุษย์ นำมาใช้เพื่อการติดต่อสื่อสาร โดยที่ผู้เขียนส่งสารออกไปด้วยการใช้ลายลักษณ์อักษรอย่างมีความหมาย ทำให้ผู้รับสารอ่านแปลความหมายได้และเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน การเขียนจึงมีความ จำเป็นและสำคัญมากที่จะต้องนำมาใช้เรียบเรียงความรู้จากคำบรรยายของครูหรือบันทึกความรู้จาก ตำราต่าง ๆ โดยการเขียนต้องฝึกให้เขียนในลักษณะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพราะการเขียนเชิง สร้างสรรค์เป็นการพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนในเรื่องการเขียน การคิด การแสดงออกทางความรู้ ความรู้สึก จินตนาการ และประสบการณ์ของตนเองอย่างอิสระ โดยจากการศึกษาพบว่า อธิกมาส มากจ้อย (2553) ได้สังเคราะห์และสรุปเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการเรียงลำดับความคิด 3) ด้านการใช้ภาษา และ 4) ด้านคุณค่าของ งานเขียน ซึ่งจากเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นจะเห็นว่าการเขียนนั้นช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจนักเรียนแต่ละคนมากขึ้นจากสิ่งที่นักเรียนเขียนแสดงความรู้และความคิด

เนื่องจากความคิดเป็นองค์ประกอบที่อยู่ในตัวของทุกคน หากได้รับการส่งเสริมที่ถูกต้องจะสามารถพัฒนาทักษะและนำไปสู่การคิดที่สร้างสรรค์ได้ ซึ่งการคิดที่มีประสิทธิภาพต้องคิดอย่างมีลำดับขั้นตอน หรือเรียกว่าการคิดเชิงระบบ เนื่องจากการคิดเชิงระบบ คือ กระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างสรรค์งานเขียนในลักษณะของการมององค์รวม เพื่อวางแผนการทำงาน การจัดลำดับความสำคัญ อีกทั้งสามารถเขียนสื่อสารได้เข้าใจตามลำดับกระบวนการคิดที่วางไว้ นอกจากนี้ การคิดเชิงระบบยังมีความสำคัญในการเป็นเครื่องมือวางแผนและพัฒนาระบบความคิด เพื่อช่วยทำให้ผู้เรียนดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้อย่างมีระบบและรอบคอบ (บุญเลี้ยง ทุมทอง และบุญลวด ศรีเจริญ, 2553) และจากงานวิจัยของ Waters Foundation (2017) ได้กล่าวว่าการสอนให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ และได้รับประโยชน์ตลอดชีวิตผ่านแนวคิดของการคิดเชิงระบบ แต่จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 รายวิชาภาษาไทย สาระการเขียน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 52.73 และผลการทดสอบระดับโรงเรียนของโรงเรียนอุเทนพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครพนม มีคะแนนเฉลี่ยในสาระการเขียนเท่ากับ 46.44 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับชาติ (โรงเรียนอุเทนพัฒนา, 2566) จากการวัดความสามารถด้านการอ่านเขียน พบว่า ปัญหาด้านการเขียนของนักเรียน คือ การไม่สามารถตั้งชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนดได้ ขาดความรู้และความคิดในเรื่องที่จะเขียน การใช้ถ้อยคำสำนวนและการเรียบเรียงประโยค เขียนวกไปวนมา ขาดเนื้อหาใจความสำคัญ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการเขียน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถพัฒนาการคิดเชิงระบบไปพร้อม ๆ กันได้ พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน มีลักษณะในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการค้นหาคำตอบอย่างมีเหตุผล และนำเสนอสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น โดยมีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นตอนที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ขั้นตอนที่ 3 ค้นคว้าและคิด ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอและขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล (วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์, 2558) จุดเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนช่วยให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดและวางแผน อีกทั้งช่วยส่งเสริมทักษะการคิด สอดคล้องกับแนวคิดของ Doungwilai, D. & Kanjug, I. (2023) ที่ได้อธิบายว่าแม้การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันครูจะมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แต่หากเปลี่ยนบทบาทให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจะส่งผลให้นักเรียนได้เกิดความคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมากขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น

ต้องเกิดจากการได้ใช้ความรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นในลักษณะที่หลากหลาย โดยผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ซึ่งมีลักษณะเด่นคือเน้นให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดกับคู่ของตน โดยผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนตามแนวคิดของมนต์ชัย เทียนทอง (2551) โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 Think คือ การให้นักเรียนแต่ละคนคิดวิเคราะห์คำถามที่กำหนดให้ ขั้นตอนที่ 2 Pair คือ การให้นักเรียนจับคู่และร่วมกันแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกันและขั้นตอนที่ 3 Share คือ การนำเสนองานเขียนที่ได้จากการอภิปรายประเด็นปัญหาร่วมกัน ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด จะช่วยส่งเสริมความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การวางแผนการสร้างสรรค์งานเขียนรวมไปถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่ออภิปรายข้อดีและสิ่งที่ควรพัฒนาในงานเขียนของเพื่อนร่วมชั้น

จากการศึกษาความสำคัญของปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงแนวทางการแก้ไข ปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะนำปัญหาที่ได้พบนี้มาใช้ในการพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยผู้วิจัยเน้นการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ต่อยอดให้เกิดความสามารถการคิดเชิงระบบได้ ด้วยการใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอันสะท้อนให้เห็นกระบวนการคิดเชิงระบบ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนเป็นไปในลักษณะของการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงภาพรวมเรื่องที่ต้องการสร้างสรรค์ และช่วยจัดลำดับความสำคัญของความคิด อีกทั้งกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างช่วยในการวางโครงเรื่องและสร้างสรรค์งานเขียนของนักเรียน นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถแสดงความรู้ ความคิดเห็น มีความกล้าแสดงออก มีทักษะการอยู่ร่วมกับคนในสังคมและรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยนักเรียน ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
2. เพื่อพัฒนาความสามารถการคิดเชิงเป็นระบบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1992 อ้างถึงใน ประสาท เนืองเฉลิม, 2561) โดยมีกระบวนการหลักอยู่ 4 ขั้นตอน คือขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติ (Act) ขั้นสังเกต (Observe) และขั้นสะท้อนผล (Reflect) แบ่งเป็น 3 วงจรปฏิบัติการ

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนอุเทนพัฒนา อำเภوتاอุเทน จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม จำนวน 26 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยได้ทำการวัดและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านและเขียน ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ของสถาบันภาษาไทย พบว่า ค่าเฉลี่ยความสามารถด้านการเขียนได้คะแนนในระดับดีมาก ร้อยละ 13.19 และได้คะแนนเฉลี่ยระดับปรับปรุงร้อยละ 23.35 ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 ที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับปรับปรุงสูงกว่าระดับดีมากเป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 แผน โดยแบ่งเป็น 3 วงจรปฏิบัติการ ดังนี้ วงจรปฏิบัติการที่ 1 ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-4 การเขียนสารคดี: เรื่องการตั้งชื่อและวางโครงเรื่อง หลักการเขียนความนำ หลักการเขียนเนื้อเรื่อง และหลักการเขียนความจบของสารคดี วงจรปฏิบัติการที่ 2 ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5-8 การเขียนนิทาน: เรื่องการเขียนแนวคิดและแก่นเรื่อง หลักการวางโครงเรื่อง หลักการกำหนดตัวละครและการเขียนนิทาน วงจรปฏิบัติการที่ 3 ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9-12 การเขียนเรื่องสั้น: หลักการเขียนแนวคิดและแก่นเรื่อง หลักการวางโครงเรื่อง หลักการกำหนดตัวละครและการเขียนเรื่องสั้น โดยแผนการจัดการเรียนรู้ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และมีค่าความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4.46-4.77 ถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนมีความเหมาะสมที่ระดับมาก

2. แบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นแบบอัตนัยจำนวน 4 ชุด ใช้สอบหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 2 และ 3 และทดสอบหลังเสร็จสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในทุกวงจรปฏิบัติการ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ค่าความยาก (P_E) อยู่ระหว่าง 0.35-0.68 มีความเหมาะสมเนื่องจากมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก

(D) อยู่ระหว่าง 0.33-0.67 มีความเหมาะสมเนื่องจากมีค่า 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.65

3. แบบวัดความสามารถการคิดเชิงระบบ มีลักษณะเป็นแบบอัตนัยจำนวน 4 ชุด ใช้สอบหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 2 และ 3 และทดสอบหลังเสร็จสิ้นสุดท้ายการจัดการเรียนรู้ในทุกวงจรปฏิบัติการ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ค่าความยาก (P_E) อยู่ระหว่าง 0.42-0.54 มีความเหมาะสมเนื่องจากมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (D) อยู่ระหว่าง 0.55-0.71 มีความเหมาะสมเนื่องจากมีค่า 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.67

4. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ โดยมีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

5. แบบสัมภาษณ์นักเรียน มีคำถามครอบคลุมประเด็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบ ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ โดยมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. เตรียมนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในแต่ละวงจรปฏิบัติการ และทำการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการ ผู้วิจัยดำเนินการวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควบคู่กับการวัดความสามารถการคิดเชิงระบบ โดยใช้แบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบความวัดความสามารถการคิดเชิงระบบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. สัมภาษณ์นักเรียนที่มีคะแนนความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการถัดไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คะแนนความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบ จากแบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบวัดความสามารถการคิดเชิงระบบ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดจากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และแบบสัมภาษณ์นักเรียนโดยการ วิเคราะห์เนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นในวงจรปฏิบัติการ ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่า นักเรียนร้อยละ 92.30 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมคะแนน ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ท้ายวงจร ปฏิบัติการที่ 1-3 คะแนนเต็ม 15 คะแนน และเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนความสามารถการเขียน เชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังจบการจัดการเรียนรู้ในทุกวงจรปฏิบัติการ จำนวน 3 ข้อ คะแนนเต็ม 45 คะแนน จากนั้นผู้วิจัยได้นำคะแนนมาคิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็มและนำมาเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม เพื่อประเมินว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผ่าน เกณฑ์หรือไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มในแต่ละวงจรปฏิบัติการ

ความสามารถการเขียนเชิง สร้างสรรค์	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย	จำนวนนักเรียน			
				ผ่าน	%	ไม่ผ่าน	%
วงจรปฏิบัติการที่ 1 (15 คะแนน)	10.92	2.03	72.82	17	65.38	9	34.62
วงจรปฏิบัติการที่ 2 (15 คะแนน)	11.42	1.50	76.15	19	73.07	7	26.93
วงจรปฏิบัติการที่ 3	12.15	1.25	81.03	24	92.30	2	7.70

ความสามารถการเขียนเชิง สร้างสรรค์	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย	จำนวนนักเรียน			
				ผ่าน	%	ไม่ผ่าน	%
(15 คะแนน)							
สิ้นสุดทุกวงจรปฏิบัติการ	37.11	3.65	82.48	24	92.30	2	7.70
(45 คะแนน)							

จากตารางที่ 1 พบว่าการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดใน วงจรปฏิบัติการ ที่ 1 วงจรปฏิบัติการที่ 2 และวงจรปฏิบัติการที่ 3 นักเรียนมีคะแนนความสามารถ การเขียนเชิงสร้างสรรค์เฉลี่ย 10.92 11.42 และ 12.15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน ซึ่ง คิดเป็นร้อยละ 72.82 76.15 และ 81.03 ของคะแนนเต็ม ตามลำดับ โดยหลังการจัดการเรียนรู้แบบ สร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดในวงจรปฏิบัติการที่ 1 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ 17 คน จากนักเรียนทั้งหมด 26 คน คิดเป็นร้อยละ 65.38 ของนักเรียนทั้งหมด วงจรปฏิบัติการที่ 2 มี นักเรียนผ่านเกณฑ์ 19 คน จากนักเรียนทั้งหมด 26 คน คิดเป็นร้อยละ 73.07 ของนักเรียนทั้งหมด และวงจรปฏิบัติการที่ 3 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ 24 คน จากนักเรียนทั้งหมด 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30 ของนักเรียนทั้งหมด และหลังการจัดการเรียนรู้ครบทุกวงจรปฏิบัติการ พบว่า ความสามารถ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ย 37.11 คะแนน จากคะแนนเต็ม 45 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.48 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ 24 คน จากนักเรียนทั้งหมด 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30 ของนักเรียนทั้งหมด

2. การพัฒนาความสามารถการคิดเชิงระบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่า นักเรียนร้อยละ 92.30 มี คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้น เรียน เพื่อพัฒนาความสามารถการคิดเชิงระบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการ เรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมคะแนนความสามารถ การคิดเชิงระบบโดยใช้แบบวัดความสามารถการคิดเชิงระบบ ทำয়วงจรปฏิบัติการที่ 1-3 คะแนน เต็ม 12 คะแนน และเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนความสามารถการคิดเชิงระบบของนักเรียนหลังจบ การจัดการเรียนรู้ในทุกวงจรปฏิบัติการ จำนวน 3 ข้อ คะแนนเต็ม 36 คะแนน จากนั้นผู้วิจัยได้นำ คะแนนมาคิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็มและนำมาเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม เพื่อ ประเมินว่านักเรียนมีความ สามารถในการคิดเชิงระบบผ่านเกณฑ์หรือไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของ คะแนนเต็มผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนความสามารถการคิดเชิงระบบและจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มในแต่ละวงจรปฏิบัติการ

ความสามารถ การคิดเชิงระบบ	คะแนน เฉลี่ย	S.D.	ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย	จำนวนนักเรียน			
				ผ่าน	%	ไม่ผ่าน	%
วงจรปฏิบัติการที่ 1 (12 คะแนน)	8.58	1.56	71.47	17	65.38	9	34.62
วงจรปฏิบัติการที่ 2 (12 คะแนน)	9.42	1.39	78.53	19	73.07	7	26.93
วงจรปฏิบัติการที่ 3 (12 คะแนน)	10.23	1.34	85.26	24	92.30	2	7.70
สิ้นสุดทุกวงจรปฏิบัติการ (36 คะแนน)	31.03	2.08	86.22	24	92.30	2	7.70

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดในวงจรปฏิบัติการที่ 1 วงจรปฏิบัติการที่ 2 และวงจรปฏิบัติการที่ 3 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 8.58 9.42 และ 10.23 คะแนน จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 71.47 78.53 และ 85.26 ของคะแนนเต็มตามลำดับ โดยหลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดในวงจรปฏิบัติการที่ 1 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ 17 คน จากนักเรียนทั้งหมด 26 คน คิดเป็นร้อยละ 65.38 ของนักเรียนทั้งหมด วงจรปฏิบัติการที่ 2 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ 19 คน จากนักเรียนทั้งหมด 26 คน คิดเป็นร้อยละ 73.07 ของนักเรียนทั้งหมด และวงจรปฏิบัติการที่ 3 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ 24 คน จากนักเรียนทั้งหมด 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30 ของนักเรียนทั้งหมด และหลังการจัดการเรียนรู้ครบทุกวงจรปฏิบัติการ พบว่าความสามารถการคิดเชิงระบบมีคะแนนเฉลี่ย 31.03 คะแนน จากคะแนนเต็ม 36 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.22 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ 24 คน จากนักเรียนทั้งหมด 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30 ของนักเรียนทั้งหมด

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในขณะจัดการเรียนรู้และสุ่มสัมภาษณ์นักเรียนที่มีคะแนนความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ในแต่ละวงจรปฏิบัติการ สรุปได้ดังนี้

วงจรปฏิบัติการที่ 1 ในขั้นค้นคว้าและคิดพบพฤติกรรมของนักเรียนที่ขาดการวางแผนการเขียนสารคดี ชื่นนำเสนอนักเรียนยังขาดทักษะการพูดสรุปความ และขั้นประเมินผลพบว่า

นักเรียนบางส่วนยังไม่มีส่วนร่วมในการนำเสนอของเพื่อนร่วมชั้น และผลจากการสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า นักเรียนมีคะแนนด้านเนื้อหาและการเรียงลำดับน้อยนั้นเนื่องจากนักเรียนไม่สามารถวางแผนการเขียนเรื่องได้ ส่งผลให้เรียงลำดับเนื้อหาได้ไม่เป็นลำดับขั้นตอน ทั้งยังมีปัญหาเรื่องการเขียนประโยคและคำ แม้จะสามารถเรียงลำดับเนื้อหาได้ แต่นักเรียนบางคนเรียบเรียงเพื่อถ่ายทอดความคิดได้ไม่ชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นย้ำและกระตุ้นให้นักเรียนคิดในขั้นค้นคว้าและคิด ด้วยการให้นักเรียนวางแผนการเขียนพร้อมทั้งเขียนรายละเอียดให้ได้มากที่สุด เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักแสดงออกด้วยการเรียบเรียงความรู้และความรู้สึกรักคิดออกมาอย่างเป็นระเบียบ

วงจรปฏิบัติการที่ 2 การเรียนรู้ของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 แต่ยังคงพบปัญหาในขั้นค้นคว้าและคิด ในลักษณะของการสร้างสรรค์งานเขียนที่แปลกใหม่ โดยเขียนโครงเรื่องของนิทานจากเรื่องที่นักเรียนคุ้นเคย และยังพบปัญหาในเรื่องการใช้ภาษา โดยสังเกตจากการที่นักเรียนได้วางแผนการเขียนเรื่อง ด้วยการใช้คำและเรียบเรียงประโยคไม่ถูกต้อง ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักเรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ เมื่อนักเรียนคิดได้ว่าต้องการสื่อสารแบบใดก็เขียนอธิบายได้ค่อนข้างยาก และไม่แน่ใจว่าควรเริ่มต้นเขียนด้วยประโยคใด อีกทั้งเมื่อเขียนประเด็นที่วางแผนไว้จนจบ ก็มักพบปัญหาการเขียนเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแก้ปัญหาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน โดยการให้นักเรียนได้ศึกษาการใช้คำให้ถูกต้อง พร้อม ๆ กับการวางแผนการเขียน โดยตรวจสอบคำและการเชื่อมประโยคให้ถูกต้องจากการค้นหาคำตอบในขั้นค้นคว้าและคิด อีกทั้งผู้วิจัยได้มีการอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่สามารถหาคำตอบในเรื่องการใช้ภาษาได้

วงจรปฏิบัติการที่ 3 การเรียนรู้ของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นจากวงจรปฏิบัติการที่ 2 แต่ยังคงพบปัญหากับนักเรียน 2 คน ในขั้นค้นคว้าและคิด โดยนักเรียนยังไม่สามารถเขียนเรื่องราวได้ตามลำดับเนื้อหาที่วางแผนไว้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ นักเรียนคิดถ้อยคำที่ต้องการสื่อสารได้ค่อนข้างยาก และด้วยระยะเวลาที่มีจำกัดในการทำแบบทดสอบทำให้นักเรียนวางแผนการเขียนโครงเรื่องของการงานเขียนได้ไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้งานเขียนที่สร้างสรรค์เกิดความวุ่นวาย ไม่มีลำดับเรื่องราวที่ชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่า ผลคะแนน

ความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.48 ของคะแนนเต็ม โดยมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30 ซึ่งจากผลการวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในวงจรปฏิบัติการที่ 1-3 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในทุกวงจรปฏิบัติการ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากตัวอย่างของงานเขียน ทำให้นักเรียนเข้าใจและมองเห็นถึงองค์รวมของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์แต่ละประเภท เพราะนักเรียนจะเกิดความสนใจอยากรู้ และค้นหาคำตอบ 2) ขั้นตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ซึ่งเป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องกำหนดประเด็นของสิ่งที่ต้องการเขียนตามลักษณะของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์แต่ละประเภท ด้วยการจับคู่กับเพื่อนในห้องและร่วมกันวางแผนการทำงาน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาและทักษะการสื่อสาร ทั้งยังทำให้นักเรียนเกิดการขยายความรู้ร่วมกับผู้อื่น และรู้จักการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 3) ขั้นค้นคว้าและคิด เป็นขั้นที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าและทำกิจกรรมโดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ และแม้ครูจะมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แต่หากให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการวิเคราะห์ และเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (Dongwilai, D. & Kanjug, I., 2023) โดยในขั้นนี้นักเรียนกับเพื่อนคู่คิดต้องค้นคว้าและกำหนดโครงเรื่อง 4) ขั้นนำเสนอเป็นขั้นที่นักเรียนนำเสนอผลงานที่ได้จากการค้นคว้าและวางแผน เพราะการนำเสนอจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนให้เกิดทักษะการคิด ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ (มงคล เรืองรงค์ และลัดดา ศิลาน้อย, 2558) โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนและเพื่อนคู่คิดได้นำเสนองานหน้าชั้นเรียนในทุกครั้งที่จัดการเรียนรู้ 5) ขั้นประเมินผล เป็นขั้นที่นักเรียนต้องฝึกการพิจารณาผลงานของเพื่อนร่วมชั้น และร่วมอภิปรายจุดเด่นที่สามารถเป็นแบบอย่างงานเขียนที่ดีได้ (วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์, 2558) สอดคล้องกับการวิจัยของชุดิลัก ชุ่มเย็น (2565) ที่ได้พัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน พบว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานอยู่ในระดับดี ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการทำงานเป็นทีม

2. ผลการศึกษาความสามารถการคิดเชิงระบบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่า ผลคะแนนความสามารถการคิดเชิงระบบของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.22 ของคะแนนเต็ม โดยมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ

ละ 75 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30 ซึ่งจากผลการวัดความสามารถการคิดเชิงระบบในวงจรปฏิบัติการที่ 1-3 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในทุกวงจรปฏิบัติการ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีขั้นที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการค้นหาคำตอบอย่างมีเหตุผล และมีระเบียบแบบแผน โดยเริ่มจากการที่นักเรียนได้ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น แล้วนักเรียนได้ระดมความคิดในการลงมือปฏิบัติจริงด้วยการสร้างสรรค์งานเขียนของตนเองที่ได้การค้นคว้าและคิดค้นควบคู่ไปกับการวางแผนลำดับเนื้อหาที่ต้องการเขียนและเขียนรายละเอียดให้ได้มากที่สุด สอดคล้องกับบุญเลี้ยง ทุมทอง และบุญลุด ศรีเจริญ (2553) ที่อธิบายว่าการคิดเชิงระบบเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนและพัฒนา สามารถทำให้วางแผนอย่างมีระบบและรอบคอบ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสะท้อนความคิดออกมาเป็นประเด็นที่ต้องการสื่อสาร ในลักษณะของการเขียนเป็นความเรียงและการทำแผนผังความคิด เพื่อนำแนวทางจากการวางแผนไปใช้ในการสร้างสรรค์งานเขียนให้ถูกต้องตามประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สอดคล้องกับการวิจัยของพชรภรณ์ หมวดนุ้ม และสุเทพ อ่วมเจริญ (2557) ที่ได้พัฒนาความสามารถในการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงการเขียน โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความสามารถในการคิดเชิงระบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการคิดเชิงระบบและการเขียนมีความสัมพันธ์กัน

ดังนั้นสามารถกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สามารถพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบของนักเรียนได้ เนื่องจากการทดสอบหลังจบการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ พบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 24 คน จากนักเรียนทั้งหมด 26 คน ซึ่งเหลือนักเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 2 คน จากการสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนให้ความสนใจค่อนข้างน้อย และแม้จะคิดว่าต้องการเขียนสื่อสารแบบใดก็เขียนอธิบายได้ค่อนข้างยาก และไม่แน่ใจว่าควรเริ่มต้นเขียนด้วยประโยคใด อีกทั้งเมื่อเขียนประเด็นที่วางแผนไว้จนจบ ก็ไม่รู้ว่าต้องเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นต่อไปอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่จงบลง วจนะเสถียร (2559) สรุปไว้ คือ ทักษะการเขียนของนักเรียนมักพบปัญหาด้านการเขียนคำศัพท์ไม่ถูกต้อง ทำให้มีปัญหาด้านการสื่อสารและการเรียบเรียงข้อมูล ส่งผลให้เรื่องราวที่เขียนมีความวุ่นวาย สับสนอยู่ในใจคนเดียว แต่อย่างไรก็ตามในงานวิจัยชิ้นนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ

สร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด เนื่องจากจำนวนของผู้ที่มีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบผ่านเกณฑ์เพิ่มขึ้นในแต่ละวงจรปฏิบัติการอย่างเห็นได้ชัดเจน

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สามารถสรุปและต่อยอดเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

1. ได้กระบวนการจัดการเรียนรู้และเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เกิดทักษะการคิด การวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำแนวทางที่ได้จากการวางแผนไปใช้ในการสร้างสรรค์งานเขียนได้หลากหลายประเภท

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด มี 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ คือ การใช้สถานการณ์หรือตัวอย่างกระตุ้นให้นักเรียนวิเคราะห์ ในขั้นนี้นักเรียนจะได้คิดหาคำตอบเพื่อเชื่อมโยงสู่งานเขียนแต่ละประเภทร่วมกัน (Think)

ขั้นที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ คือ นักเรียนกำหนดประเด็นเนื้อหาในงานเขียน และจับคู่กันตามประเด็นเนื้อหาที่ใกล้เคียงกัน ในขั้นนี้นักเรียนจับคู่และคิดวางแผนการทำงานร่วมกัน (Think/Pair)

ขั้นที่ 3 ค้นคว้าและคิด คือ นักเรียนศึกษาค้นคว้า และทำกิจกรรมโดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ ในขั้นนี้นักเรียนกับเพื่อนคู่คิดต้องค้นคว้า กำหนดโครงเรื่องและสร้างสรรค์งานเขียน (Think/Pair)

ขั้นที่ 4 นำเสนอ คือ การนำเสนอผลงานเขียนที่ได้จากการค้นคว้าและการวางแผน ในขั้นนี้นักเรียนกับเพื่อนคู่คิดจะได้นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน (Share)

ขั้นที่ 5 ประเมินผล คือ นักเรียนและครูประเมินผลงานนักเรียน โดยให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ร่วมกันอภิปรายจุดเด่นและข้อเสนอแนะของงานเขียนนั้น (Share)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สถานศึกษาควรจัดให้มีกิจกรรม PLC ระหว่างผู้สอนในแต่ละรายวิชา เพื่อให้ผู้สอนท่านอื่นได้นำแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ไปปรับใช้ในรายวิชาของตนเองตามบริบทที่เหมาะสม

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษา ควรสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และสร้างความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กองเทพ เคลือบพณิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

จงกล วจนะเสถียร. (2559). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชุติลักษณ์ ชุ่มเย็น. (2565). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน*. *วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ*, 8(1), 50-67.

บุญเลี้ยง ทูมทอง และบุญลวด ศรีเจริญ. (2553). *การสังเคราะห์โมเดลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงระบบของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 15(8), 778-786.

ประสาธน์ เนืองเฉลิม. (2561). *การวิจัยปฏิบัติการทางการเรียนการสอน*. ขอนแก่น : คลังนาโนวิทยา.

พชรภรณ์ หมดนุ่น และสุเทพ อ่วมเจริญ. (2557). *การพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงระบบเพื่อเชื่อมโยงการเขียนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 6 (2), 195-207.

- มงคล เรียงณรงค์ และลัดดา คีลาน้อย. (2558).การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชา ส21103 สังคมศึกษา 2. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 38(4), 141-148.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2551). เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ Mentor Coached Think-Pair-Share เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนรู้ออนไลน์. *วารสาร วิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 18(1), 99-105.
- โรงเรียนอุเทนพัฒนา. (2566). *หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566*. นครพนม : โรงเรียนอุเทนพัฒนา.
- วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์. (2558). การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity-based Learning (CBL). *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้*, 1(2), 23-37.
- อักษิมาศ มากจ้อย. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- Doungwilai, D. & Kanjug, I. (2023). A learning model promoting higher order thinking skills and active citizenship with global mindedness. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 12(2), 886-892.
- Waters Foundation. (2017). *The Impact of the Systems Thinking in School in School Project: 20 years of Research, Development and Dissemination*. Retrieved from http://watersfoundation.org/wp-content/uploads/2017/07/STIS_Research.pdf